

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Vita Venerabilis Arnesti, (vulgò Ernesti) Primi Archiepiscopi Pragensis

Balbín, Bohuslav

Pragæ, 1664

Diploma Clementis VI. quo Pragensis Ecclesiæ in Archiepiscopalem erectio confirmatur, & quibus diebus Archiepiscopus pallio usurus sit, declaratur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42763

Diploma Clementis VI. quo
Pragensis Ecclesiæ in Archiepiscopa-
lem erectio confirmatur, & quibus die-
bus Archiepiscopus pallio usus
sit, declaratur.

L. 3. Epif.
Clementi VI.
divers. form.
94o

*Clemens Episcopus Servus Servorum
Dei, ad perpetuam rei memo-
riam.*

At tendentes Pragensem Ecclesiam magnæ
titulo dignitatis inter aliarum partium Ec-
clesias præfulgere, rationabile fore conspi-
cimus, ut ipsam Pragensem Ecclesiam, & Archi-
episcopos, qui pro tempore inibi præfuerint, spi-
ritualibus gratiarum largitionibus, in ijs potiss-
simè quæ ad suum decus, & decorem ex ipsius
Ecclesiæ excellentia dignitatis pertinent, hono-
remus. Nuper siquidem svadentibus rationabili-
bus causis, eandem Pragensem Ecclesiam, olim
Suffraganeam Ecclesiæ Moguntinensis, ac tunc
de Provincia Moguntina existentis, & Venerabili

M 3

li Fra-

li Fratrem Nostro Arnesto Episcopo olim Pragensi, in Archiepiscopum Pragensem electo, regimini ejusdem Pragensis Ecclesie præsidente, de Fratrum nostrorum consilio, & Apostolicæ plenitudine potestatis in Archiepiscopalem, & Metropolitanam ereximus, & honoribus ac insignijs Sedis Metropolitanæ duximus decorandam. Et attendentes quòd ipse Arnestus in ejusdem Ecclesie regimine, dum Episcopalis existeret, hæcenus se gessit fideliter & prudenter; & quòd illud in posterum attentius gereret, præfatum Arnestum ipsi Ecclesie Pragensi in Archiepiscopum præfecimus & pastorem, curam & administrationem ipsius eidem Arnesto in spiritualibus committendo, sibi que deinde pallium, insigne videlicet plenitudinis pontificalis, à nobis ex parte sua humiliter postulatum, duximus concedendum. Ut autem idem Arnestus, & ejus successores Archiepiscopi Pragenses, qui erunt pro tempore, eò licentius pallio uti possint, quo specialiori Apostolicæ Sedis super hoc fuerint Privilegio communiti, ipsius Arnesti supplicationibus inclinati, eidem Arnesto, & successoribus suis præfatis, ut in ipsa Pragensi, & alijs suæ Pragensis provinciæ Ecclesijs, videlicet in Nativitate Domini, & S. Joannis Evangelistæ, S.

Ste-

Stephani, & Circumcisionis ac Epiphaniæ Domini, Ramispalmarumque & Coenæ Domini, Sabbato Sancto, tribus diebus Resurrectionis, nec non in Ascensionis Domini, Pentecostes, Nativitatis S. Iohannis Baptistæ, & omnium Apostolorum, & quatuor B. Mariæ Virginis, in Commemoratione omnium Sanctorum, & S. Michaelis Archangeli, & Ecclesiarum Dedicationibus, ac in principalibus ipsius Pragensis Ecclesiæ festi- vitatibus, & Die Anniversarij consecrationis ipsi- us Arnesti, & Ecclesiarum Provinciæ Pragensis prædictæ, ubi ipsum Arnestum, vel successores e- jus prædictos interesse, & Missarum solennia cele- brare contigerit, principalibus festis; ac etiam in consecrationibus Episcoporum, & ordinationibus Clericorum, in Abbatum & Abbatissarum, ac Monialium benedictionibus, Pallio aliàs ei ritè concessa, & etiam assignata, uti licitè valeant, authoritate Apostolicâ tenore præsentium indul- gemus. Nulli ergo &c. Dat. apud Villam- novam Avinionensis diocesis. 8. Kal. Septembr. Anno III.

Haftenus Clemens Pontifex, cujus tanti operis decus & glo- riam, manuscripti Codices omnes, quos vidi, tum etiam ipse Pon- tifex Arnesto, ut vidimus, tribuit, cum se ejus supplicationibus incli- vatum testatur. Addidit idem Pontifex ab Arnesto rogatus, aliud

NOVUM

M. S. Chronie. Glacense.
M. S. duo Visa Arnesti. Guilielmi VVofsthorad. Decani.

Tomo 2. Epist.
 Secr. Clementis
 VI. Epist. 1085.
 Serar. rerum
 Mogunt. l. 5.
 in Henrico III.
 Reynald. To-
 mo XVI. An-
 nal. Ecclesiast.
 Anno 1344.

novum Ecclesiæ Pragenſi *Privilegium*, eique Bohemiæ Regis un-
 gendi, & coronandi authoritatem (cùm antè is honor ad Mogun-
 tinum Præfulem spectaret) in omne futurum tempus conceſſit;
 quâ de re Apostolicum Diploma 3. Nonas Maij hoc anno datum
Serarius Noster in Francôfordienſi bibliotheca ſervari ſcribit, ci-
 tâtque illud inter Epistolas Clementis *Raynaldus*. Neque hiſce
 ſolùm, amantiſſimus Bohemôrû Pontifex, præſidijs *Pragenſem Ec-
 cleſiam* munivit, exornavitq; , ſed peculiarem inſuper addidit *Bul-
 lam*, quâ è Poteſtate Moguntini Pragenſis Diœceſis eximitur, fun-
 datur Litomiſſlenſis Episcopatus, *Litomiſſium* à Pontifice Civita-
 tis juribus donatur, tota denique Archidiœceſis ordinatur; eam
Bullam à me in latinum converſam, nè cui faſtidium afferam, in
 Notas reijcio.

Recitabo ad extremum, coronidis loco, antiquiſſimum de
 Eccleſia Pragenſi *S. Emmerammi* vaticinium, quod ſcriptor eo-
 rum temporum, ex litteris ad *S. Wenceſlaum* Bohemiæ Ducem da-
 tis, ait ſe exſcripſiſſe; ſed fallitur luculenter: nam id vaticinium
 non ab *Emmeranno* ad *D. Wenceſlaum*, ſed à *S. Wolfgango* ad *Bo-
 leſlaum* piſſimum Principem, *S. Wenceſlai* nepotem tranſmiſſum eſt,
 ut probabitur in Notis. Verba Codicis manuſcripti, ubi vaticini-
 um hoc refertur, hæc ſunt: *Ipfus* (Arneſti ſcilicet) *diligentiâ &
 ſolicitudine*, procurante gloriſſimo Domino Ioanne Rege Bohemia,
 Inviſtiſſimo Principe Domino Carolo ejuſdem Primogenito, tunc *Mar-
 chione Moravia*, poſt verò ſceptra, & faſtigium Romani Imperij, &
 dicti Regni Bohemia feliciter gubernante, A. D. 1344. eadem ſua *Præ-
 genſis Eccleſia* in Metropolitanam Eccleſiam eſt erecta; qua olim *Mo-
 guntina Eccleſia* filia ſeu ſuffraganea exiſtebat, à cujus ſubjectione, per
 donum & gratiam SS. Patris & Domini Domini Clementis Pape præ-
 dicti duas ſibi, Mater effecta, filiales, ſeu ſuffraganeas Eccleſias, *Olomu-
 cenſem* videlicet, & *Litomiſſlenſem* fecunditate *Lia*, qua in hac præ-
 ferrebat *Rachelis* pulchritudini, eſt enixa: & qui paulò antè filius
 & Episcopus dicebatur, jam Pater & Archiepiſcopus prædicatur. O
 magna DEI providentia, qua tantam tanta perſonæ dignitatem diſpo-
 ſuit reſervare, & ipſum conſtituit *Pragenſem Archiepiſcopum* vocitari!

Quis

Quis dubitat S. Adalbertum Episcopum olim dictæ Ecclesiæ, eum sibi constituisse successorem, qui morbidas sue plebis oculos verbo doctrinæ, exemplo vitæ, salvifico infuso oleo & vino vulneribus, ad salutis gratiam incitaret? Impleta est igitur prophetia B. Emerami Episcopi

In Notis ostendam Vaticinium hoc ad S. VVolfgangum pertinere, neque id S. VVenceslao, sed Boleslao Pio ejus Nepoti significatum.

Ratisponensis, qui, inter cætera, commemoratur olim scripsisse sanctissimo Duci, & Patrono nostro Beatissimo Wenceslao, ita dicens: vidi, fili mi, Ecclesiam tuam, quam à me consecrari postulas, in Metropoli cretam coram Domino.

Hæc vitæ scriptor vetustissimus. Habemus igitur Arnestum Archiepiscopum, quem in multos annos, magno divinæ gloriæ incremento, Ecclesiam rexisse, postea sumus visuri.

Notæ in Caput III.

Bulla Clementis. *Apostolicas Clementis VI. litteras* (quia impetrare latinas non potui) ex Bohemico Hagecij fidelissime, quantum vires ferebant, sum interpretatus: id quoque antiquitatis monumentum ut hic recitaretur, amici pervicerunt, & pro jure suo jusserunt.

Clemens Episcopus servus servorum DEI ad perpetuam rei memoriam.

Romanus Pontifex supremæ Majestatis providentiâ in altissimo dignitatis loco constitutus, ovile Domini suæ curæ traditum, ut ei ex officio Pastoris incumbit, so-

N

licitè

licitè circumspiciens & custodiens, Ecclesias earumque rationes commutat, & corrigit, sicut necessitas ipsarum Ecclesiarum, & causæ postulare noscuntur pro ædificatione populi, & salute animarum. Cùm, sicut nobis ex una parte à charissimo Filio Nostro Joanne Rege Bohemiæ, Illustri & Nobilissimo Viro Carolo Marchione Moraviæ primogenito ejus filio coram nobis, & Fratribus nostris S. Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus propositum, & reverenter significatum est, Pragensis, & Olomucensis Ecclesiæ, & eorum Civitates, & Episcopatus in Regno Bohemiæ sit, spectârint jure Metropolitanano ad Archiepiscopum Moguntinum, qui nunc est, & ad Ecclesiam Moguntinam, Civitas verò Moguntina ipsa duodecim circitèr dierum itinere exinde distet; ad hæc, quòd prædicti Regni incolæ, qui Slavicâ linguâ loquuntur, incolas qui in prædicto Archiepiscopatu sunt, non intelligant; Item quòd ex Pragensi, & Olomucensi Civitatibus, & Episcopatibus venientes, per latrones, & prædones in vijs multa pericula subiverint, & quòd magnæ silvæ, & montes interjaceant, & difficilis sit

Causæ cur
Pontifex
Regnum Bo-
hemiz ab In-
risdictione
Moguntini
exemerit.

fit accessus, & sæpe volentes Moguntiam pergere, alias terras transire, & procul circumire alijs vijs, vel ob Appellationem, vel ob alias necessitates ab Archiepiscopo, sicut à superiore suo, impetrare quærentes, multum laborem, difficultatem, & expensarum damnum pati debuerint; Insuper quòd ultra hominum memoriam nunquam (nisi semel) prædictæ Ecclesiæ Pragensis, & Olomucensis visitatæ sint; cùm bonum Superiorem deceat sibi commissos visitare; sed & hoc magnum inconueniens esse cognoscitur, ut tanta multitudo hominum ab uno tam procul posito regatur. Ex his itaque causis à prædicto Rege, & filio ejus primogenito, humiliter rogati sumus, quatenus Pragensem, & Olomucensem Ecclesias à tali respectu, dependentia, subjectione, Archiepiscoporum Moguntinorum, & Ecclesiæ Moguntinæ liberare, & hanc Ecclesiam Pragensem in Metropolitanam erigere, & alias Ecclesias in illo Episcopatu, præcipuè Olomucensem, Pragensi Ecclesiæ adjungere, dignaremur. Nos precibus eorum auditis, volentes in his ordinem certum, & modum ser-

Nota.

Rarò Bohemia ab Archiepiscopo Mogunt. iustitata.

100 DE VITA VEN. ARNESTI LIB. II.
vare, & absolutam rerum notitiam accipere,
Venerabili Fratri Bernardo Episcopo Ostiensi,
& dilectis filijs nostris Bernardo tituli S. Cyriaci,
Præfecto Tervisano, ut & Raymundo Eccle-
siæ Novæ B. Virginis, Diacono Cardinalibus,
vivæ vocis oraculo mandavimus, ut de hac re
personaliter, & oretenus meliorem notitiam ac-
ciperent, & quod conveniens judicarent, nobis
fideliter aperirent. Itaque per Episcopum O-
stiensem, & Cardinales, juxta nostram volunta-
tem informati, cognovimus justas & ferè evi-
dentes causas esse eorum petitionis, quòd non
solum digna res sit, sed etiam omnino necessa-
ria, pro dilatatione præmiorum DEI, & salute ani-
marum. Confidimus enim quòd per hoc multum
bonorum salutarium provenire possit, sicut cum
Fratribus nostris prædictis diligenter, & sedulo
perspeximus, & consilium desuper accepimus,
Ecclesiam, Civitatem, & Episcopatum Pragen-
sem prædictum, ex consilio Fratrum nostrorum,
& ex Apostolicæ Potestatis plenitudine, cum cer-
ta scientia nostra, ab omni jurisdictione, potesta-
te, & subjectione Archiepiscopi Moguntini qui
nunc

nunc est, & dilectorum filiorum Capituli Ecclesie Moguntinae eximentes, & omnino liberantes, & soli Ecclesie Romanae in posterum subijciantes, Pragensem Ecclesiam ad DEI honorem & gloriam, atque ad exaltationem Fidei Christianae, & cultus divini augmentum, & animarum salutem, in Metropolitanam erigimus, & illam dignitatibus, & signis Metropolitanarum Ecclesiarum decoramus, potestate praedicta constituentes, ut haec Pragensis Ecclesia in posterum pro Metropolitana habeatur, & ejus Pastor Archiepiscopus nominetur. Dignum etiam est, quandoquidem praedicta Ecclesia antè fuit sicut filia, & nunc est facta mater Metropolitana, ut Suffraganeos, & suam peculiarem jurisdictionem habeat, ut ad judicium Archiepiscopi, qui pro tempore erit, omnes causae Suffraganeorum, Episcoporum, & Clericorum, & Civitatum, & Episcoporum, & Provinciae, juxta regulas Juris Canonici, referantur. Villam verò Litomisl, qui est locus insignis in Episcopatu Pragensi, ad honorem Nominis DEI, & venerationem, pro aedificatione, & exaltatione in Civitatem erigimus,

Pragensis Ecclesia Metropolitana pronunciat, &

De Suffraganeis Ecclesijs Archiepiscopi Pragensis.

Litomislum à Papa civitas appellatur.

Eravit Mic-
chovius qui
I. 4. C. 23. ab-
bariam S. Be-
nedicti Lito-
mislisij fuisse
scripsit.

mus, & Civitatem facimus; Item Ecclesiam
Monasterij hujus Novæ Civitatis, Ordinis Præ-
monstratensis, in Episcopalem erigimus, cui ab
Episcopo Olomucensi, & etiam à Pragensi ali-
quæ partes ditionum attribui debent, & sic Olo-
mucensis, & Litomislensis Ecclesiæ, & earum
Civitates, Pragensis Ecclesiæ erunt suffraganeæ.
Nulli itaque hominum liceat, &c. Datum
Avenione pridie Calendas Maij, Pontificatûs
Nostri Anno secundo.

De anno, quo
Archiepisco-
pus sit crea-
tus Arnestus,
disputatur.

Error Marti-
ni Borek.

Hagek in An-
ualib. Bohem.

1343.
Straniky resp.
Boh. C. 6. §. 16.
Hist. Sedlec.

1343.
Weleslav. in
Cal. hist. 23.
Novemb.
Lupac. in Cal.
hist. eodem die.

Anno eodem 1343. Non satis inter historicos con-
venit, quisnam Annus Arnesto Pallium, & Archiepiscopalem digni-
tatem attulerit. Cromerus hist. Polon. L. 12. Annum 1345. aut se-
quentem ponit. *Vetustissimus vita Arnesti scriptor A. 1344. disertè
nominavit. Borek (in hist. Bohem.) inconstantissime: Archiepisco-
patus, ait, Pragæ erigitur A. 1343. addit subitò: alij dicunt Archi-
episcopatus initium datum 3. Maij. A. 1344. (sed inconsultè su-
bycit) alij 1370. deceptus est Borek marginalibus Dubravij notis,
ubi ad Arnesti nomen rudis manus hunc annum apposuit. Manu-
scriptus Codex Bartholomæi de Drahoniez: A. D. 1344. inquit,
electus est Arnestus i. Archiepisc. Pragensis; eodem anno funda-
tur novum Templum Pragæ; instituti Mansionarij. Eodem anno
fundatur Episcopatus Litomislensis, & rumpitur die S. Blasij pons
Pragensis. Hagek Annum 1343. posuit, & plurimos habet subscripto-
res: Stranskium, Historiam Sedlecensem, Annales Henrici Reb-
dorff: Chronicon M. Alberti Argentin: Weleslavinum, qui Cu-
ræum, Pulkavam, Miechoviensem (quanquam hunc postremum
falsò) citavit. Lupacius, caterà diligens historicus: Anno Domi-
ni, inquit, 1343. Clementis VI. primo (secundo dicere oportuerat)
à fun-*

à foundatione verò Episcopæ Pragensis 377. Ernestus I. fit Archiepiscopus, cui duo Suffraganei, quos ita vocant, adduntur: nimirum Olomucensis (qui tum erat Joannes Oczko ex clara procerum de Wlassim familia) & Litomisslensis, Joannes scilicet ex D. Norberti familia, ex Monasterio Litomisslensi Montis Oliveti dicto. *In hac historicorum titubatione (qui conciliari peragere possunt) cui partitudo satis Lectores accedem? Ego ad Apostolicas litteras, quibus ea dignitas Arnesto & successoribus confertur, ut ad polum respectio: ea verò cum tertio Clementis anno, 8. Calend. Septembris apud Villam novam data sint, cumq; præterea constet, Clementem VI. in Aprili (ut Genebrardus, Onufrius, Ciacconus volunt) aut ut alij apud Raynaldum, in Majo Anni 1342. Pontificem consecratum esse, necessario conficitur Arnesto A. 1344. Archiepiscopalem dignitatem esse collatam; erravit igitur Cromerus, erravit Borek, qui 1345. aut 1370. posuerunt. Est tamen aliqua concordia ineunda ratio eos inter qui Annum 1343. & nos qui Annum 1344. Archiepiscopatus Pragensis erecti posuimus, & ponimus. Nam ad finem Anni 1343. 23. Novembris pallium Archiepiscopale missum est, eòq; ut Arnestus uteretur, scripsit Pontifex, sed Anno primùm sequenti 1344. 8. Cal. Septembris, Sanctæ Pragensis Ecclesiæ in Metropolitanam erectio stabilitur, & diplomate confecto legitime, honor Archiepiscopalis & dignitas æterno beneficio in omnes Arnesti successores extenditur. Itaq; scriptores, qui Annum 1343. Archiepiscopatus erecti nominant, à tempore, quo pallio uti cœpit Arnestus, chronologiam suam auspicantur; qui verò Annum 1344. ponunt, quos inter ego me profiteor, ij litteras Apostolicas eo anno datas respiciunt, quâ ratione utriq; conciliantur scriptores.*

Augustin. Morat. in Catalogo Episc. Olomuc.

Genebr. in Chron. Onufr. Ciac. in Viri Pont. Raynal. in Annal. Eccl. 1344. Crom. lib. 12. hist. Borek. in hist. Boh.

Conciliantur scriptores.

Pallio Archiepiscopali. Ejus formam, & significationes omnes, quatuor Crucium explicat Innocentius III. lib. primo *Myster: Missæ C. 63.* alias item Antiquitates de eo adducit Angelus Rocca in scholijs ad I. Tomum D. Gregorij Magni, Clementi VIII. dedicatis. Tale pallium gerit hodièq; statua marmorea ejusdem Arnesti, super ejus sepulchrum Glacij erecta.

De Pallio Archiepiscopali.

Tem-

Templi fossiones. Pragensis Metropolitana Ec-

Hist. S. Montis l. 3. c. 9. §. 2.
De titulo Ecclesie S. Viti.
Cuthenus & Lupacius 12. Julij.
Lupacius l. cit.

clesia antiquitate, & incendijs sæpius prostrata, semper liberalitate priorum Principum pulchrior post damna surrexit. Beatissima Virgini primùm dedicata fuit, deinde illato S. Viti corpore Vitus adscitus in nomen est; postea novâ Spitihei Ducis edificatione A. 1060. SS. Wenceslaus & Adalbertus, omnesque Bohemiæ Patroni accesserunt ad titulum; arsit hoc templum rursus, & flammis concidit Anno 1142. Sub Arnesto Anno 1344. extrui & restitui magnificè cœpit, licet in hieme anni prioris A. 1343. lapis primus, ut narravi, in fundamenta sit conjectus. A. 1386. 12. Julij perfectus est Ecclesiæ chorus; tota deniq; Ecclesia A. 1392. 3. Junij absoluta, & denuo quodammodo consecrata, addito ultra superiores titulos S. Sigismundi Regis Nomine. Hac ex Hagek, & Procopio Lupacio, alijsq; authoribus optimis.

Vaticinium S Emmerammi. Totam hanc vi-

Hagek, Ann. 923.
Differitur de consecratione Ecclesiæ Pragensis.
In Annalibus Boicis, lib. 4.
Raderus in Bavaria sancta.
Dubr. l. 5. hist. Bohem.
Discipulus S. Wolfgangi in eius Vita apud Surium.

sionem, & vaticinium S. Episcopo Wolfgango Hagek attribuit, & revera S. Emmerammum aut Emeranum, Ratisonensem Episcopum, longè ante hæc tempora vixisse, affirmant, Vellerus & Raderus. Epitaphium S. Emmerammi annum ejus mortis 652. 10. Cal. Octobr. præfert, cujus autoritate Baronius superatus, corrigi Annales suos jussit, (ut Spondanus A. 652. commemorat.) nam in Notis ad Martyrologium annum mortis S. Emmerammi annum 750. & in editione prima annalium annum 702. posuerat. Quomodo igitur scribere ad S. Wencellaum potuit S. Emmerammus, cum S. Wencellaus circa annum 938. à Fratre occisus, ut pleriq; notant, tribus ferè sæculis post S. Emmerammum vixerit? Nihilominus Dubravius Episcopus Olomucensis S. Emmerammum Pragam venisse post mortem S. Wencellai significat, nisi fortè alius sit hic Emmerammus. Omnibus diligenter examinatis, arbitror vaticinium hoc ad S. Wolfgangum (non ad S. Emmerammum) pertinere, quod etiam ab eo, qui vitam S. Wolfgangi scripsit apud Surium, refertur. Sed nova iterum ex S. Wolfgango difficultas exoritur. Nam sicut S. Emmerammus longè ante S. Wencellaum, ita S. Wolfgangus longè post vixit. S.

Wen-

Wencellaus enim, juxta Baronium, Sigeberrum, Nauclerum, ut antè dixi, circa annum 938. aut, ut Cosmas Pragensis Decanus vicinissimus illorum temporum (quippe A. 1086. historiam Bohemia scribens) anno D. 929. occubuit; S. Wolfgangum verò constat ex scriptore vita ejus anno 999. obiisse, adeoq; sexaginta annis minimum Episcopus esse debuisset, ut ad S. Wencellaum Pragam venire, & consecrare Ecclesiam posset; Episcopus igitur fuisse annis septuaginta sex, quod nemo dixit. Adde quòd author vita, S. Wolfgango coævus, sub Imperio medio Othonis à S. Udalrico Augustano ordinatum S. Wolfgangum narrat, at S. Wencellaus initio Imperij Othonis occisus dicitur. Wolfgangum tamen adisse Bohemiam, & consecrassè S. Viti Ecclesiam scribunt: Dubravius, Pontanus, Hagek, alitq; complures, idq; ipsum aureis litteris Templo Pragensi videmus inscriptum. Vnus Cosmas Decanus Pragensis temporibus illis proximis adversatur, scribitq; in hunc modum: Servus DEI Wencellaus Ecclesiam in Metropoli Praga, sub honore S. Viti Martyris constructam, non tamen consecratam, morte præventus reliquit. Michaël Episcopus Ratisbonensis (quem vir DEI Wencellaus dum carne viguerat, nimio coluerat affectu) Pragam advenit; &c. Quid multa? X. Calend. Octobris dedicatâ S. Viti Ecclesiâ, lætus repedabat Præsul ad propria. Hac Cosmas; cui suffragari videtur Martyrologium Ecclesiæ Pragensis vetustissimâ manuscriptus liber, in quo 17. Cal. Julij hæc leguntur: S. Wencellaus in honore & sub titulo S. Viti Ecclesiam fundavit, & construxit. Quæ quidem Ecclesia postmodum procurante Boleslao Pio Duce Bohemie, & Mlada Virgine ejus sorore in Cathedralem, per Sedem Apostolicam est erecta. Decursis demum multorum annorum, curriculum ipsa Ecclesia Pragensis procurante gloriosissimo Principe Carolo IV. Rom. Imp. semper Augusto, & Bohemie Rege sublimata est in Metropolim. Quomodo igitur hanc perturbatissimam & prorsus profligatam Chronologiam disponemus? Apud me Cosmæ Conjectura Nostra de re tota, tam vicini temporibus illis, Authoritas tanta est, ut nullâ ferè provocatione Novorum historicorum possim moveri. Existimo igitur: S. Wencellaum Martyrem, cum ab Henrico Aucupe (quem Wratillaus,

Cosmas Prag.
Ecc. Decan.
lib. 1.Chronici Ann.
929 Raderus in
Bavaria Ann.
993. posuit.
Brunner in
Annaliis Boi-
cus Ann. 994.Dubrav. l. 3.
hist. Boh. Ha-
gek; A. 923.
Pontan. lib. 3.
Boh. Pie.Cosmas Deca-
nus loc. cit.

Nota.

Conjectura
Nostra de re
tota.

Liber Tornea-
mentorem Im-
perij Germani-
ci vetustissimus
id asserit in
Henrico An-
cepse.
S. Viti bra-
chium Hen-
ricus Auceps
accepit à
Francis Ann.
920. Spon-
danus.

tilaus S. Wenceslai Pater, contra Hunnos pugnantem cum 400. Bo-
hemorum Equitibus fideliter adjuverat) cum, inquit, S. Wence-
slaus S. Viti brachium dono accepisset, ad novam fabricam animam
adsecisse, & absolvisse, cumq; inter hæc occisus esset, Michaëlem Epi-
scopum, post ejus mortem, Ecclesiam consecrassè. Ergo (dices) S.
Wolfgangus Ecclesiam non consecravit, neq; S. Wencellao, ut tra-
ditur, vaticinium scripsit? respondeo: S. Wolfgangum (ut ejus acta
evincunt) S. Wencellao Martyri notum esse non potuisse, sed Boleslao
Pissimo Duci & Sancto etiam appellato, Nepoti S. Wenceslai Ducis,
familiarem fuisse, atq; ab eo edificata viginti templa consecrassè, &
de Metropolitana Ecclesia vaticinatum; insuper spontè & libenter
permisissè (quod habet Vita scriptor) ut Bohemi Episcopum proprium
haberent, quod contigit sub Wolfgango, beneficio Joannis Papæ XIII.
cujus literas, quibus Episcopatum Pragensem erigit, idem Cosmas re-
citavit. Hæc ratione omnia conciliabuntur. Erravit igitur Hage-
cius qui A. 923. scribit, ea quæ S. Wolfgangus reliquerat, in Templo
S. Viti non consecrata, Michaëlem A. 931. consecrassè; id necessario di-
cendum videtur, constat enim S. Wolfgangum, nondum Episcopatum
eo tempore tenuisse. Hanc Chronologia nostra perturbationem, pri-
mus, ut reor, adverti. Si quis melius & certius quid attulerit ad rem
tam intricatam solvendam, sequi sum paratus. Ha verò nota eisi lon-
gius tracta, ad Chronologiam necessaria sunt, visè; jam ad
Arnellum redeamus.

Apud Sur. vi-
ta S. Volf-
gangi.

Raderus in Ba-
varia sancta in
S. Volfgango.

Cosmas lib. I.
hist. Boh.

Arne-